Танц с огън

Теодор Дишански

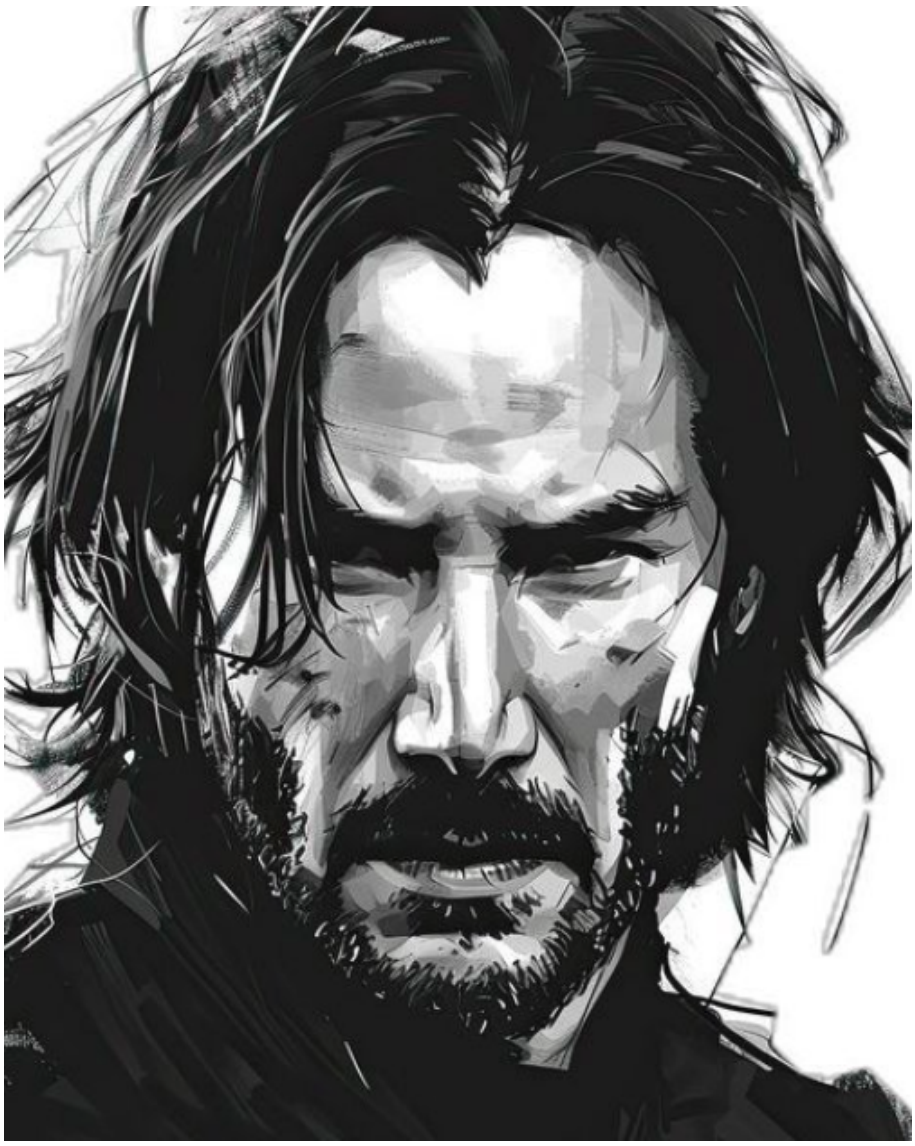

Tell them... Tell them all... Whoever comes, whoever it is...

Съдържание

Теоретични Контролни

1 Задача

(Напишете определението за група) Едно непразно множество G, снабдено с бинарна операция $*$ ($\forall\, a, b \in G : a * b \in G$) наричаме група, ако:

- Операцията $*$ е асоциативна ($\forall\, a, b, c \in G : (a * b) * c = a * (b * c)$).
- Съществува неутрален елемент относно операцията $*$ ($\exists\, e \in G\ \forall\, a \in G : a * e = e * a = a$).
- Всеки елемент на G е обратим ($\forall\, a \in G\ \exists\, b \in G : a * b = b * a = e$).

(Напишете определението за абелева група) Едно непразно множество G, снабдено с бинарна операция $*$ ($\forall\, a, b \in G : a * b \in G$) наричаме абелева група, ако:

- Операцията $*$ е асоциативна ($\forall\, a, b, c \in G : (a * b) * c = a * (b * c)$).
- Операцията $*$ е комутативна ($\forall\, a, b \in G : a * b = b * a$).
- Съществува неутрален елемент относно операцията $*$ ($\exists\, e \in G\ \forall\, a \in G : a * e = e * a = a$).
- Всеки елемент на G е обратим ($\forall\, a \in G\ \exists\, b \in G : a * b = b * a = e$).

(Дайте пример на абелева група) Примери за абелеви групи:

- Групата $(\mathbb{Z}, +)$ е безкрайна абелева група.
- Групата $(\mathbb{Q}, +)$ е безкрайна абелева група.
- Групата $(\mathbb{R}, +)$ е безкрайна абелева група.
- Групата $(\mathbb{C}, +)$ е безкрайна абелева група.

(Дайте пример на неабелева група) $GL_n(\mathbb{F}) = \{A \in M_n(\mathbb{F}) \mid \det A \neq 0\}$ при $n \geq 2$, където $\mathbb{F}$ е числово поле, което е фиксирано, а бинарната операция е умножение на матрици.

(Какво представлява симетричната група на едно множество) Нека Ω_n е множество. Със S_Ω означаваме множеството от всички биекции $f : \Omega \to \Omega$. Ако $f, g \in S_\Omega$, под произведение на f и g разбираме тяхната композиция, т.е. изображението $f \circ g : \Omega \to \Omega$, което действа по правилото $(f \circ g)(x) = f(g(x))$, $(x \in \Omega)$. С така въведената операция множеството S_Ω се превръща в група.

(Напишете определението за пръстен) Нека R е множество, в което са дефинирани две бинарни операции - събиране $(+)$ и умножение $(\cdot)$ ($\forall\, a, b \in R : a + b \in R, a \cdot b \in R$). Казваме, че R е пръстен, ако R е абелева група относно операцията събиране и освен това за всеки три елемента $a, b, c \in R$ е изпълнено:

$$(a \cdot b) \cdot c = a \cdot (b \cdot c) \text{ (асоциативен закон)}$$
$$(a + b) \cdot c = a \cdot c + b \cdot c \text{ (дяснодистрибутивен закон)}$$
$$c \cdot (a + b) = c \cdot a + c \cdot b \text{ (ляводистрибутивен закон)}$$

(Кога един пръстен е комутативен) Нека R е множество, в което са дефинирани две бинарни операции - събиране $(+)$ и умножение $(\cdot)$ ($\forall\, a, b \in R : a + b \in R, a \cdot b \in R$). Казваме, че

R е комутативен пръстен, ако R е абелева група относно операцията събиране и освен това за всеки три елемента $a, b, c \in R$ е изпълнено:

$$(a \cdot b) \cdot c = a \cdot (b \cdot c) \text{ (асоциативен закон)}$$
$$(a + b) \cdot c = a \cdot c + b \cdot c \text{ (дяснодистрибутивен закон)}$$
$$c \cdot (a + b) = c \cdot a + c \cdot b \text{ (ляводистрибутивен закон)}$$
$$a \cdot b = b \cdot a \text{ (комутативен закон)}$$

(Кога един пръстен е с единица) Нека R е множество, в което са дефинирани две бинарни операции - събиране $(+)$ и умножение $(\cdot)$ $(\forall\, a, b \in R : a + b \in R, a \cdot b \in R)$. Казваме, че R е пръстен с единица, ако R е абелева група относно операцията събиране, в R има неутрален елемент относно умножението, който наричаме единица, бележейки го с 1_R $(\forall\, a \in R : a \cdot 1_R = 1_R \cdot a = a)$, и освен това за всеки три елемента $a, b, c \in R$ е изпълнено:

$$(a \cdot b) \cdot c = a \cdot (b \cdot c) \text{ (асоциативен закон)}$$
$$(a + b) \cdot c = a \cdot c + b \cdot c \text{ (дяснодистрибутивен закон)}$$
$$c \cdot (a + b) = c \cdot a + c \cdot b \text{ (ляводистрибутивен закон)}$$

(Кога един пръстен има делители на нулата) Нека R е комутативен пръстен и $a \in R$. Казваме, че в пръстена R a е делител на нулата, ако съществува ненулев елемент $b \in R$, $b \neq 0_R$, такъв че $a \cdot b = 0_R$ или $b \cdot a = 0_R$.

(Кога един пръстен е област на цялост) Нека R е пръстен. Ако $R \neq (0)$, в R няма ненулеви делители на нулата и R е комутативен пръстен, то тогава казваме, че R е област на цялост.

(Кога един пръстен е поле) Нека R е непразно множество, в което са дефинирани две бинарни операции - събиране $(+)$ и умножение $(\cdot)$. Казваме, че R е поле, ако R е комутативно тяло или ако R е комутативен пръстен с единица (различна от нулата на пръстена), в който всеки ненулев елемент е обратим.

(Кога един пръстен е тяло) Нека R е непразно множество, в което са дефинирани две бинарни операции - събиране $(+)$ и умножение $(\cdot)$. Казваме, че R е тяло, ако R е пръстен с единица (различна от нулата на пръстена), в който всеки ненулев елемент е обратим.

(Напишете необходимо и достатъчно условие едно подмножество на един пръстен да е негов подпръстен) Нека $(R, +, \cdot)$ е пръстен и $S \subseteq R$, $S \neq \emptyset$. Необходимо и достатъчно условие S да е подпръстен на R е за всеки два елемента $a, b \in S$ да следва, че $a - b, a \cdot b \in S$.

(Напишете необходимо и достатъчно условие едно подмножество на едно поле да е негово подполе) Нека $(F, +, \cdot)$ е поле и $K \subseteq F$, $K \neq \emptyset$. Необходимо и достатъчно условие K да е подполе е за всеки два елемента $a, b \in K$ да следва, че $a - b, a \cdot b^{-1} \in K$ $(b \neq 0)$.

(Какво е подгрупата породена от едно подмножество на дадена група) Нека G е група и $A \subseteq G$. Подгрупа на G, породена от A, е сечението на всички подгрупи на G, съдържащи A. Бележим с $\langle A \rangle$ и:

$$\langle A \rangle = \{a_1^{\epsilon_1} a_2^{\epsilon_2} ... a_n^{\epsilon_n} \mid n \in \mathbb{N}_0; a_i \in A; \epsilon_i = \pm 1; i = 1, ..., n\}$$

(Какво е подпръстена породен от едно подмножество на даден пръстен) Нека R е пръстен и $A \subseteq R$. Подпръстен на R, породен от A, е сечението на всички подпръстени на R, съдържащи A. Бележим с $S[A]$ и:

$$S[A] = \bigcap_{A \subseteq B \leq R} B = \{f(a_1, ..., a_n) \mid a_i \in A, 1 \leq i \leq n\} = \left\{ \sum_{i=1}^{n} \prod_{j=1}^{m_i} a_{ij} \mid n, m_i \in \mathbb{N}; a_{ij} \in A \right\}$$

Полиномите $f(a_1, ..., a_n)$ са полиноми на n незадължително комутиращи променливи с коефициенти от A.

(Какво е подполето породено от едно подмножество на дадено поле) Нека F е поле и $A \subseteq F$. Подполето на F, породено от A, е сечението на всички подполета на F, съдържащи A. Бележим с $S(A)$ и:

$$S(A) = \bigcap_{A \subseteq B \leq F} B = \left\{ \frac{f(a_1, ..., a_n)}{g(a_1, ..., a_n)} \mid a_i \in A \right\}$$

Полиномите $f(a_1, ..., a_n)$ и $g(a_1, ..., a_n)$ са полиноми на n комутиращи променливи с коефициенти от A. Също така трябва да е изпълнено, че полиномите $g(a_1, ..., a_n) \neq 0$.

2 Задача

(Кога едно изображение от една група в друга група е хомоморфизъм) Нека са дадени групи $(G_1, *_1)$ и $(G_2, *_2)$ и $\varphi : G_1 \to G_2$ е изображение. Казваме, че φ е хомоморфизъм на групи, ако за всеки два елемента $a, b \in G_1$ е изпълнено $\varphi(a *_1 b) = \varphi(a) *_2 \varphi(b)$.

(Кога едно изображение от една група в друга група е изоморфизъм) Нека са дадени групи $(G_1, *_1)$ и $(G_2, *_2)$ и $\varphi : G_1 \to G_2$ е изображение. Казваме, че φ е изоморфизъм на

групи, ако за всеки два елемента $a, b \in G_1$ е изпълнено $\varphi(a *_1 b) = \varphi(a) *_2 \varphi(b)$ и φ е биекция, т.е. φ е инекция ($\forall\, a, b \in G_1 : \varphi(a) = \varphi(b) \implies a = b$) и сюрекция ($\forall\, b \in G_2\ \exists\, a \in G_1 : \varphi(a) = b$).

(Кога едно изображение от един пръстен в друг е хомоморфизъм) Нека са дадени пръстени $(R_1, +_1, \cdot_1)$ и $(R_2, +_2, \cdot_2)$ и $\varphi : R_1 \to R_2$ е изображение. Казваме, че φ е хомоморфизъм на пръстени, ако за всеки два елемента $a, b \in R_1$ е изпълнено $\varphi(a +_1 b) = \varphi(a) +_2 \varphi(b)$ и $\varphi(a \cdot_1 b) = \varphi(a) \cdot_2 \varphi(b)$.

(Кога едно изображение от един пръстен в друг е изоморфизъм) Нека са дадени пръстени $(R_1, +_1, \cdot_1)$ и $(R_2, +_2, \cdot_2)$ и $\varphi : R_1 \to R_2$ е изображение. Казваме, че φ е изоморфизъм на пръстени, ако за всеки два елемента $a, b \in R_1$ е изпълнено $\varphi(a +_1 b) = \varphi(a) +_2 \varphi(b)$ и $\varphi(a \cdot_1 b) = \varphi(a) \cdot_2 \varphi(b)$ и φ е биекция, т.е. φ е инекция ($\forall\, a, b \in R_1 : \varphi(a) = \varphi(b) \implies a = b$) и сюрекция ($\forall\, b \in R_2\ \exists\, a \in R_1 : \varphi(a) = b$).

(Какво наричаме ядро на един хомоморфизъм на групи) Нека $\varphi : G_1 \to G_2$ е хомоморфизъм на групи. Множеството $Ker\varphi = \{a \in G_1 \mid \varphi(a) = e_{G_2}\} \subseteq G_1$ наричаме ядро на φ.

(Какво наричаме ядро на един хомоморфизъм на пръстени) Нека $\varphi : R_1 \to R_2$ е хомоморфизъм на пръстени. Множеството $Ker\varphi = \{a \in R_1 \mid \varphi(a) = 0_{R_2}\} \subseteq R_1$ наричаме ядро на φ.

(Какво наричаме образ на един хомоморфизъм на групи) Нека $\varphi : G_1 \to G_2$ е хомоморфизъм на групи. Множеството $Im\varphi = \{b \in G_2 \mid \exists\, a \in G_1 : \varphi(a) = b\} \subseteq G_2$ наричаме образ на φ.

(Какво наричаме образ на един хомоморфизъм на пръстени) Нека $\varphi : R_1 \to R_2$ е хомоморфизъм на пръстени. Множеството $Im\varphi = \{b \in R_2 \mid \exists\, a \in R_1 : \varphi(a) = b\} \subseteq R_2$ наричаме образ на φ.

(Какъв е образът на единичния елемент на една група при хомоморфизъм от нея в друга група) Нека G_1 и G_2 са групи, а изображението $\varphi : G_1 \to G_2$ е хомоморфизъм на групи. Тогава $\varphi(e_{G_1}) = e_{G_2}$.

(Какъв е образът на нулевия елемент на един пръстен при хомоморфизъм от него в друг пръстен) Нека R_1 и R_2 са пръстени, а изображението $\varphi : R_1 \to R_2$ е хомоморфизъм на пръстени. Тогава $\varphi(0_{R_1}) = 0_{R_2}$.

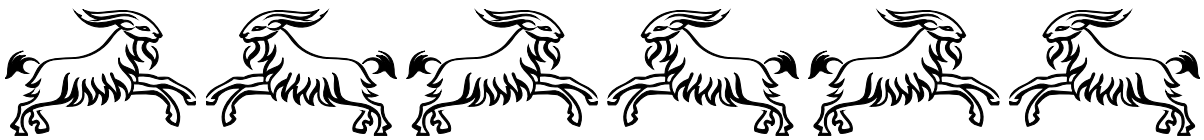

3 Задача

(Какво наричаме мултипликативна група на един пръстен) Нека R е пръстен с единица. С R^* означаваме множеството от всички обратими елементи на R. R^* относно операцията умножение в пръстена наричаме мултипликативна група на R.

(Какво наричаме адитивна група на един пръстен) Нека R е пръстен. С R^+ означа-

ваме абелевата група R относно операцията събиране в пръстена и я наричаме адитивна група на R.

(Какво представлява мултипликативната група на пръстена от квадратните матрици с елементи от дадено поле) Нека $M_n(\mathbb{F})$ е пръстена от квадратните матрици с елементи от фиксираното поле $\mathbb{F}$. Тогава $(M_n(\mathbb{F}))^*$ е групата $GL_n(\mathbb{F})$ и това е множеството от обратимите квадратни матрици от ред n с елементи от фиксираното поле $\mathbb{F}$. Тази група се нарича обща линейна група от ред n над полето $\mathbb{F}$.

(Какво представлява мултипликативната група на пръстена на целите числа) Нека $\mathbb{Z}$ е пръстена на целите числа. Тогава $\mathbb{Z}^* = \{-1, 1\}$.

(Какво представлява мултипликативната група на поле) Нека $\mathbb{F}$ е поле. Тогава $\mathbb{F}^* = \mathbb{F}\backslash\{0\}$.

4 Задача

(Какво наричаме съседен клас на група по нейна подгрупа) Нека G е група, $H \leq G$ и $g \in G$. Множествата $gH = \{gh \mid h \in H\}$ и $Hg = \{hg \mid h \in H\}$ се наричат съответно ляв и десен съседен клас на G по подгрупата H.

(Какво е необходимото и достатъчно условие два елемента на една група да са в един и същ съседен клас на групата по дадена нейна подгрупа) Нека G е група, а $H \leq G$, като $g_1, g_2 \in G$. Необходимо и достатъчно условие $g_1H = g_2H$ е $g_1^{-1}g_2 \in H$. Необходимо и достатъчно условие $Hg_1 = Hg_2$ е $g_2g_1^{-1} \in H$.

(Формулирайте теоремата на Лагранж) Нека G е крайна група и $H \leq G$. Тогава е в сила равенството $|G| = |H|.|G : H|$, където $|G : H|$ е броят на левите или броят на десните съседни класове на групата G по подгрупата H.

(Напишете определението за нормална подгрупа на дадена група) Нека G е група и $H \leq G$. Казваме, че H е нормална подгрупа на G, ако за всеки елемент g на G е в сила равенството $gH = Hg$. Бележим това с $H \trianglelefteq G$ или $H \triangleleft G$.

(Напишете необходимо и достатъчно условие една подгрупа на дадена група да е нормална) Необходимо и достатъчно условие една подгрупа H на групата G да е нормална подгрупа на групата G е за всеки елемент $g \in G$ и за всеки елемент $h \in H$ да е изпълнено $ghg^{-1} \in H$.

(Какво наричаме факторгрупа) Нека G е група и $H \triangleleft G$. С G/H означаваме множеството от всички леви (десни) съседни класове на G по H. Дефинираме бинарната операция в G/H $aH \cdot bH = abH$ ($\bar{a} \cdot \bar{b} = \overline{ab}$). Групата G/H относно тази операция се нарича факторгрупа на групата G по нормалната ѝ подгрупа H.

(Формулирайте теоремата за хомоморфизмите за групи) Нека G_1 и G_2 са групи

и изображението $\varphi : G_1 \to G_2$ е хомоморфизъм на групи и $H = Ker\varphi$. Тогава $H \trianglelefteq G_1$ и $G_1/H \cong Im\varphi$.

(Какво наричаме идеал на даден пръстен) Нека R е пръстен и $I \neq \emptyset$ е подмножество на R. Казваме, че I е (двустранен) идеал на R, ако се изпълняват следните две условия:

- $a, b \in I \implies a - b \in I$;
- $a \in I, r \in R \implies ra \in I$ и $ar \in I$.

Бележим това с $I \trianglelefteq R$ или $I \triangleleft R$.

(Какво наричаме факторпръстен на даден пръстен по негов идеал) Нека R е пръстен и $I \trianglelefteq R$. С R/I означаваме множеството от всички леви (десни) съседни класове на $(R, +)$ по $(I, +)$. Дефинираме бинарните операции в R/I $\bar{a} + \bar{b} = \overline{a + b}$ и $\bar{a}\bar{b} = \overline{ab}$. Пръстенът R/I относно тези операции се нарича факторпръстен на пръстена R по идеала I.

(Формулирайте теоремата за хомоморфизмите за пръстени) Нека R_1 и R_2 са пръстени и изображението $\varphi : R_1 \to R_2$ е хомоморфизъм на пръстени и $I = Ker\varphi$. Тогава $I \trianglelefteq R_1$ и $R_1/I \cong Im\varphi$.

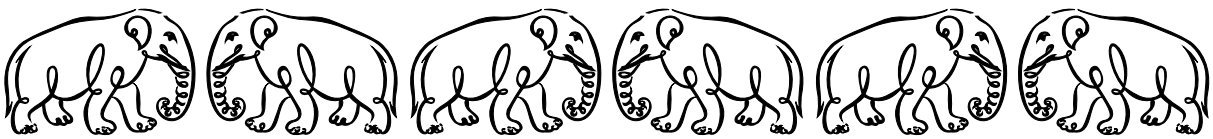

5 Задача

(Напишете определението за ред на елемент на група) Нека G е група и $g \in G$. Най-малкото естествено число r (ако съществува), за което $g^r = e$ наричаме ред на елемента g и го бележим с $r(g)$ или $|g|$. Ако не съществува такова естествено число, казваме, че g не е от краен ред и пишем $r(g) = \infty$.

(Нека G е група и $g \in G$. Какво е необходимото и достатъчно условие $g^k = e_G$ за $k \in G$) Необходимото и достатъчно условие $g^k = e_G$ е $r(g) \mid k$.

(Нека G е група и $g \in G$. Какво е необходимото и достатъчно условие $g^k = g^l$ за $k, l \in \mathbb{Z}$) Необходимото и достатъчно условие $g^k = g^l$ е $k \equiv l \pmod{r(g)}$.

(Нека G е група и $g \in G$. Какъв е редът на елемента g^k за $k \in \mathbb{Z}$) Нека $r(g) = n$. Тогава $r(g^k) = \frac{n}{(n,k)}$.

(Нека G е група и $g \in G$. Какво е необходимото и достатъчно условие редът на g^k да е равен на реда на g за $k \in \mathbb{Z}$) Необходимо и достатъчно условие $r(g^k) = r(g)$ е $(r(g), k) = 1$.

(Напишете достатъчно условие редът на произведението на два комутиращи елемента на една крайна група да е равен на най-малкото общо кратно на редовете на тези елементи) Нека G е крайна група, където $a, b \in G$ са комутиращи елементи. Достатъчно условие за $|ab| = [|a|, |b|]$ е $\langle a \rangle \cap \langle b \rangle = \{e_G\}$.

(Напишете достатъчно условие редът на произведението на два комутиращи елемента на една крайна група да е равен на произведението на редовете на тези елементи) Нека G е крайна група, където $a, b \in G$ са комутиращи елементи. Достатъчно условие за $|ab| = |a|.|b|$ е $(|a|, |b|) = 1$.

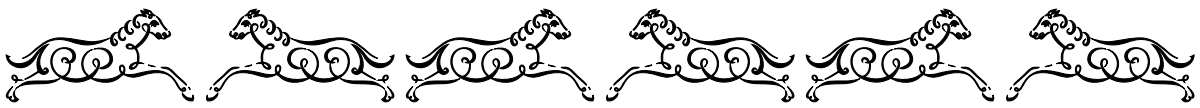

6 Задача

(Напишете определението за циклична група) Нека G е група и $g \in G$. Подгрупата $\langle g \rangle$, породена от елемента g и състояща се от всички степени на g, т.е. $\langle g \rangle = \{g^n \mid n \in \mathbb{Z}\}$ (ако записът е адитивен, то $\langle g \rangle = \{ng \mid n \in \mathbb{Z}\}$), се нарича циклична група, породена от g, а g се нарича неин пораждащ. Еквивалентна дефиниция е, че групата G е циклична, ако съществува елемент $g \in G$, който поражда цялата група, т.е. $G = \langle g \rangle$.

(На коя група е изоморфна всяка крайна циклична група от ред n) Всяка крайна циклична група от ред n е изоморфна на групата $\mathbb{C}_n = \langle \omega_1 \rangle$.

(На коя група е изоморфна всяка безкрайна циклична група) Всяка безкрайна циклична група е изоморфна на адитивната група на целите числа $\mathbb{Z}$.

(Нека елементът g поражда цикличната група от G от ред n. Опишете всички пораждащи на групата G) Нека $G = \langle g \rangle$. Тогава, ако $r(g) = n$, то $G = \langle g^k \rangle$ точно тогава, когато $(k, n) = 1$.

(Нека елементът g поражда безкрайната циклична група от G. Опишете всички пораждащи на групата G) Нека $G = \langle g \rangle$. Тогава, ако $|G| = \infty$, то $G = \langle g^k \rangle$ точно тогава, когато $k = \pm 1$ в мултипликативен запис, или $G = \langle kg \rangle$ точно тогава, когато $k = \pm 1$.

(Какви са подгрупите на циклична група) Всяка подгрупа на циклична група също е циклична група.

(Какви са редовете и пораждащите на подгрупите на безкрайна циклична група) Нека $G = \langle g \rangle$, $|G| = \infty$. Всички подгрупи са $e = \langle e \rangle$ и $\langle g^k \rangle = \langle g^{-k} \rangle$ за всяко $k \in \mathbb{N}$. Редът на всяка неединична подгрупа е ∞.

(Какви са редовете и пораждащите на подгрупите на крайна циклична група) Нека $G = \langle g \rangle$, $|G| = n$. Тогава, $H < G$ е еквивалентно на това да съществува $d \mid n$, за което $H = \langle g^d \rangle$. Изпълнено е, че $|H| = \frac{n}{d}$ и съществува единствена такава група от този ред. Тук $|H| = \langle g^d \rangle$. Всички пораждащи за $\langle g^d \rangle$ са $\langle g^{dk} \rangle$ за $(k, \frac{n}{d}) = 1$.

(Какво е необходимото и достатъчно условие една подгрупа на дадена циклична група да е подгрупа на друга подгрупа на групата) Нека $G = \langle g \rangle$, т.е. G е крайна циклична група. Необходимо и достатъчно условие за $\langle g^k \rangle < \langle g^l \rangle < G$ е $|\langle g^k \rangle| \mid |\langle g^l \rangle|$. Знаем, че $r(g^k) = \frac{r(g)}{(r(g),k)}$ и $r(g^l) = \frac{r(g)}{(r(g),l)}$ или $l \mid k$ ($l \mid k \mid |g|$).

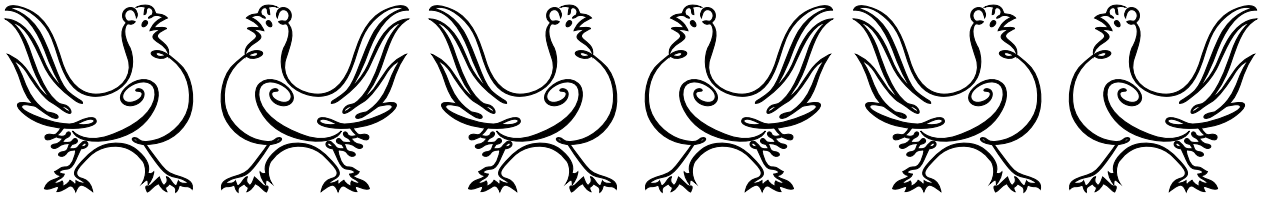

7 Задача

(Формулирайте теоремата за делене с частно и остатък на две цели числа) За всеки две цели числа a и b, $b \neq 0$, съществуват еднозначно определени цели числа q и r, такива че $a = bq + r$ и $0 \leq r < |b|$.

(Какви са идеалите в пръстена на целите числа) Идеалите в пръстена на целите числа $\mathbb{Z}$ са главни и се описват като $n\mathbb{Z}$, където $n \in \mathbb{N} \cup \{0\}$.

(Какво е необходимото и достатъчно условие един идеал да е подмножество на друг идеал в пръстена на целите числа) Нека $(a) \trianglelefteq \mathbb{Z}$ и $(b) \trianglelefteq \mathbb{Z}$. Необходимо и достатъчно условие $(a) \subseteq (b)$ е да съществува $t \in \mathbb{Z}$, такова че $a = bt$, т.е $b \mid a$.

(Кога две цели числа се делят взаимно) Нека $a, b \in \mathbb{Z}$. Ако $a \mid b$ и $b \mid a$, то $b = \pm a$. С други думи $(a) = (b)$ тогава и само тогава, когато $b = \pm a$.

(Какво е необходимото и достатъчно условие d да поражда идеала, който е сума на идеалите породени от a и b в пръстена на целите числа) Нека $a, b, d \in \mathbb{Z}$. Необходимо и достатъчно условие $(a) + (b) = (d)$ е:

- $d \mid a$ и $d \mid b$;
- ако $d' \mid a$ и $d' \mid b$, то $d' \mid d$.

(Какво е необходимото и достатъчно условие m да поражда идеала, който е сечение на идеалите породени от a и b в пръстена на целите числа) Нека $a, b, m \in \mathbb{Z}$. Необходимо и достатъчно условие $(a) \cap (b) = (m)$ е:

- $a \mid m$ и $b \mid m$;
- ако $a \mid m'$ и $b \mid m'$, то $m \mid m'$.

(Как се изразява идеалът породен от най-големия общ делител на две цели числа в пръстена на целите числа чрез идеалите породени от тези числа) Нека $a, b \in \mathbb{Z}$. Тогава $d = (a, b)$ поражда идеал (d) и за него е изпълнено $(d) = (a) + (b)$.

(Как се изразява идеалът породен от най-малкото общо кратно на две цели числа в пръстена на целите числа чрез идеалите породени от тези числа) Нека $a, b \in \mathbb{Z}$. Тогава $m = [a, b]$ поражда идеал (m) и за него е изпълнено $(m) = (a) \cap (b)$.

(Формулирайте равенството на Безу за цели числа) За всеки две числа $a, b \in \mathbb{Z}$ съществуват числа $u, v \in \mathbb{Z}$, такива че е изпълнено $au + bv = (a, b)$.

8 Задача

(Какво наричаме максимален идеал) Нека R е пръстен и $I \triangleleft R$. Казваме, че I е максимален идеал, ако $I \neq R$ и ако от $I \subseteq J \subseteq R$ следва, че $I = J$ или $J = R$.

(Какво наричаме прост идеал) Нека R е пръстен и $I \triangleleft R$. Казваме, че I е прост идеал, ако от $I \neq R$ и ако от $ab \in I$ следва, че $a \in I$ или $b \in I$.

(Какво наричаме неразложим елемент в комутативен пръстен с единица) Нека R е комутативен пръстен с единица. Казваме, че $a \in R$ е неразложим елемент, ако $a \neq 0$, $a \notin R^*$ и от $a = bc$ за $b, c \in R$ следва, че $b \in R^*$ или $c \in R^*$.

(Какво наричаме прост елемент в комутативен пръстен с единица) Нека R е комутативен пръстен с единица. Казваме, че $a \in R$ е прост елемент, ако от $a \mid bc$ следва, че $a \mid b$ или $a \mid c$.

(Какъв елемент е пораждащият на максимален идеал в област от главни идеали) Нека R е област на главни идеали и $(a) \triangleleft R$ е максимален идеал. Тогава елементът a е неразложим.

(Какъв елемент е пораждащият на прост идеал в област от главни идеали) Нека R е област на главни идеали и $(a) \triangleleft R$ е прост идеал. Тогава елементът a е прост.

(Какъв идеал е идеалът породен от неразложим елемент в област от главни идеали) Нека R е област от главни идеали и $a \in R$ е неразложим елемент. Тогава идеалът $(a) \triangleleft R$ е максимален.

(Какъв идеал е идеалът породен от прост елемент в област от главни идеали) Нека R е област от главни идеали и $a \in R$ е прост елемент. Тогава идеалът $(a) \triangleleft R$ е прост.

(За какъв идеал на комутативен пръстен с единица факторпръстенът е поле) Нека R е комутативен пръстен с единица. Ако $I \triangleleft R$ и R/I е поле, то $I \triangleleft R$ е максимален идеал.

(За какъв идеал на комутативен пръстен с единица факторпръстенът е област на цялост) Нека R е комутативен пръстен с единица. Ако $I \triangleleft R$ и R/I е област, то $I \triangleleft R$ е прост идеал.

(Какъв пръстен е факторпръстенът на комутативен пръстен с единица по максимален идеал) Нека R е комутативен пръстен с единица и $I \triangleleft R$ е максимален идеал. Тогава факторпръстенът R/I е поле.

(Какъв пръстен е факторпръстенът на комутативен пръстен с единица по прост идеал) Нека R е комутативен пръстен с единица и $I \triangleleft R$ е прост идеал. Тогава факторпръстенът R/I е област на цялост.

9 Задача

(Формулирайте основната теорема на аритметиката на целите числа) За всяко число $a \in \mathbb{Z}$, $a \neq 0$ съществуват прости числа $p_1, ..., p_k$ и $\epsilon = \pm 1$, които удовлетворяват следното: $a = \epsilon.p_1...p_k$. Това представяне на числото a е единствено с точност до реда на множителите.

(Докажете, че съществуват безбройно много прости числа) Допускаме, че не съществуват безбройно много прости числа. Нека означим с $p_1, ..., p_k$ всички прости числа и да разгледаме числото $P = p_1...p_k + 1$. Естественото число P се дели на някое просто число p, което трябва да е измежду $p_1, ..., p_k$. Но тогава и числото 1 се дели на p, което е противоречие.

(Как се намира най-големият общ делител на две числа, ако са известни каноничните им разлагания на прости множители) Нека $a, b \in \mathbb{N}$ и $a = p_1^{\alpha_1}...p_k^{\alpha_k}$, където $\alpha_i \geq 0, i = 1, ...k$, и $b = p_1^{\beta_1}...p_k^{\beta_k}$, където $\beta_i \geq 0, i = 1, ..., k$. Тогава $d = (a, b) = p_1^{\gamma_1}...p_k^{\gamma_k}$, където $\gamma_i = \min\{\alpha_i, \beta_i\}, i = 1, ..., k$.

(Как се намира най-малкото общо кратно на две числа, ако са известни каноничните им разлагания на прости множители) Нека $a, b \in \mathbb{N}$ и $a = p_1^{\alpha_1}...p_k^{\alpha_k}$, където $\alpha_i \geq 0, i = 1, ..., k$, и $b = p_1^{\beta_1}...p_k^{\beta_k}$, където $\beta_i \geq 0, i = 1, ..., k$. Тогава $m = [a, b] = p_1^{\gamma_1}...p_k^{\gamma_k}$, където $\gamma_i = \max\{\alpha_i, \beta_i\}, i = 1, ..., k$.

(Как се намира броят на положителните делители на естествено число, ако е известно каноничното му разлагане на прости множители) Нека $n \in \mathbb{N}$ и $n = p_1^{\beta_1}...p_k^{\beta_k}$, където $p_1, ..., p_k$ са различни прости числа, а $\beta_1, ..., \beta_k > 0$. Тогава броят на положителните делители на числото n е $(\beta_1 + 1)(\beta_2 + 1)...(\beta_k + 1)$.

(Как изглежда делител на естествено число, ако е известно каноничното му разлагане на прости множители) Нека $n \in \mathbb{N}$ и $n = p_1^{\alpha_1}...p_k^{\alpha_k}$, където $p_1, ..., p_k$ са различни прости числа, а $\alpha_1, ..., \alpha_k > 0$. Тогава, ако $d \mid n$, то $d = p_1^{\beta_1}...p_k^{\beta_k}$, $0 \leq \beta_i \leq \alpha_i$ за всяко $i = 1, ..., k$.

(Какво представлява функцията на Ойлер) Нека n е естествено число. С $\varphi(n)$ бележим броя на естествените числа, ненадминаващи n и взаимно прости с n. Функцията $\varphi(n)$ се нарича функция на Ойлер.

(Колко елемента има мултипликативната група на пръстена от класовете остатъци по модул n) Нека $\mathbb{Z}_n$ е пръстена на класовете остатъци по модул n. Тогава $|\mathbb{Z}_n^*| = \varphi(n)$.

(Кога един елемент на пръстена от класовете остатъци по модул n е обратим) Нека $\bar{a} \in \mathbb{Z}_n$. $\bar{a}$ е обратим тогава и само тогава когато $(a, n) = 1$.

(Кога един елемент на пръстена от класовете остатъци по модул n е делител на нулата) Нека $\bar{a} \in \mathbb{Z}_n$. $\bar{a}$ е делител на нулата тогава и само тогава, когато $(a, n) \neq 1$.

(Кога един елемент на пръстена от класовете остатъци по модул n не е обратим) Нека $\bar{a} \in \mathbb{Z}_n$. $\bar{a}$ не е обратим тогава и само тогава, когато $(a, n) \neq 1$.

(Кога един елемент на пръстена от класовете остатъци по модул n не е делител на нулата) Нека $\bar{a} \in \mathbb{Z}_n$. $\bar{a}$ не е делител на нулата тогава и само тогава, когато $(a, n) = 1$.

(Формулирайте теоремата на Ойлер) Нека $n \in \mathbb{N}$ и $r \in \mathbb{Z}$, като $(r, n) = 1$. Тогава $r^{\varphi(n)} \equiv 1 \pmod{n}$.

(Формулирайте теоремата на Ферма) Нека $r \in \mathbb{Z}$ и p е просто число, като $p \nmid r$. Тогава $r^{p-1} \equiv 1 \pmod{p}$.

10 Задача

(Докажете, че редът на всяка подгрупа на крайна група дели реда на групата) Нека G е крайна група и $H < G$. От теоремата на Лагранж имаме, че $|G| = |H|.|G : H|$. Но $|G : H| \in \mathbb{Z}$. Тогава $|H| \mid |G|$.

(Докажете, че индексът на крайна група по нейна подгрупа дели реда на групата) Нека G е крайна група и $H < G$. От теоремата на Лагранж имаме, че $|G| = |H|.|G : H|$. Но $|H| \in \mathbb{Z}$. Тогава $|G : H| \mid |G|$.

(Докажете, че редът на произволен елемент на крайна група дели реди на групата) Нека G е крайна група и $g \in G$. Знаем, че $r(g) = |\langle g \rangle| = r$, т.е. r е най-малкото естествено число, за което $g^r = e$. Нека $H = \langle g \rangle$ е цикличната подгрупа на G, породена от g. Тогава $|H| = |\langle g \rangle| = |g| = r$. От теоремата на Лагранж имаме, че $|G| = |H|.|G : H|$. Но $|G : H| \in \mathbb{Z}$. Тогава $|H| \mid |G|$.

(Докажете, че всеки елемент на крайна група на степен реда на групата дава единичния елемент на групата) Нека G е крайна група и $g \in G$. Нека $r(g) = r$, т.е. r е най-малкото естествено число, за което $g^r = e$. Нека $H = \langle g \rangle$ е цикличната подгрупа на G, породена от g. Тогава $|H| = |\langle g \rangle| = |g| = r$. От теоремата на Лагранж имаме, че $|G| = |H|.|G : H|$. Но $|G : H| \in \mathbb{Z}$. Тогава $|H| \mid |G|$, т.е. $r \mid |G|$. Нека $|G : H| = k$. Получаваме, че $g^{|G|} = g^{rk} = (g^r)^k = e_G^k = e_G$.

(Докажете, че всяка група от ред просто число е циклична) Нека G е крайна група от ред p, където p е просто число. Щом $|G| = p \geq 2$, то съществува елемент $g \in G$, такъв че $g \neq e$. $\langle g \rangle$ е цикличната група, породена от g. От теоремата на Лагранж следва, че $|\langle g \rangle| \mid |G|$ и тъй като p е просто число, а $g \neq e$, то следва, че $|\langle g \rangle| \geq 2$, а оттук $|\langle g \rangle| = p = |G|$. Но $\langle g \rangle \leq G$, тоест достигаме до извода, че $G = \langle g \rangle$, с други думи G е крайна циклична група от ред p, откъдето $G \cong \mathbb{C}_p$.

(Докажете, че всяка крайна група, която няма собствени подгрупи, е циклична от прост ред) Нека $G \neq \{e\}$ е крайна група, която няма собствени подгрупи, т.е. G няма подгрупи, различни от $\{e\}$ и G. Нека $g \in G$ е такъв, че $g \neq e$. Тогава $\langle g \rangle \leq G$ и $\langle g \rangle \neq \{e\}$, откъдето следва, че $\langle g \rangle = G$ и G е циклична група. Групата G е крайна и тогава $|G| = p$ за $p \in \mathbb{N}$. Знаем, че в този случай $G \cong \mathbb{C}_p$. Ако p не е просто число, то съществува число $d \in \mathbb{N}$, $d \neq 1$, такова че $d \mid p$ и $\mathbb{C}_d \leq \mathbb{C}_p$ е нетривиална подгрупа на $\mathbb{C}_p$, което би означавало, че G също притежава нетривиални подгрупи. Стигнахме до противоречие, следователно числото p

е просто.

(Докажете теоремата на Ойлер) Ако елементите $x, y \in \mathbb{Z}$, то $x \equiv y \pmod{n}$ е еквивалентно на $\bar{x} = \bar{y}$ в пръстена $\mathbb{Z}_n$. Тогава, ако изберем $a \in \mathbb{Z}$, такова че $(a, n) = 1$, тогава $\bar{a}$ е обратим в $\mathbb{Z}_n$, тоест $\bar{a} \in \mathbb{Z}_n^*$. От теоремата на Лагранж имаме, че $\bar{a}^{|\mathbb{Z}_n^*|} = 1$ или $\bar{a}^{\varphi(n)} = \bar{1}$, което е еквивалентно на $a^{\varphi(n)} \equiv 1 \pmod{n}$.

(Докажете теоремата на Ферма) Нека $p \in \mathbb{Z}$. Ако елементите $x, y \in \mathbb{Z}$, то $x \equiv y \pmod{p}$ е еквивалентно на $\bar{x} = \bar{y}$ в пръстена $\mathbb{Z}_p$. Тогава, ако изберем $a \in \mathbb{Z}$, такова че $(a, p) = 1$, тогава $\bar{a}$ е обратим в $\mathbb{Z}_p$, тоест $\bar{a} \in \mathbb{Z}_p^*$. От теоремата на Лагранж имаме, че $\bar{a}^{\mathbb{Z}_p^*} = \bar{1}$ или $\bar{a}^{\varphi(p)} = \bar{1}$, което е еквивалентно на $a^{\varphi(p)} \equiv 1 \pmod{p}$ или $a^{p-1} \equiv 1 \pmod{p}$. По-общо формулирано: $a^p \equiv a \pmod{p}$, за всяко $a \in \mathbb{Z}$.

11 Задача

(Кога една числова функция е мултипликативна) Функцията $f : \mathbb{N} \to \mathbb{C}$ е мултипликативна, ако $\forall\, a, b \in \mathbb{N}$ е изпълнено, че от $(a, b) = 1$ следва $f(ab) = f(a)f(b)$.

(Как се дефинира функцията на Мьобиус) Нека n е естествено число. Функцията

$$\mu(n) = \begin{cases} 1, \text{ ако } n = 1, \\ 0, \text{ ако } n \text{ се дели на квадрат на просто число}, \\ (-1)^s, \text{ ако } n \text{ е произведение на } s \text{ различни прости числа} \end{cases}$$

се нарича функция на Мьобиус.

(Ако с μ сме означили функцията на Мьобиус, на колко е равна сумата $\sum_{d|n} \mu(d)$ за естествено число n) Нека $M(n) = \sum_{d|n} \mu(d)$. Тогава $M(n) = 1$ при $n = 1$ и $M(n) = 0$ при $n > 1$.

(Формулирайте формулата за обръщане на Мьобиус) Нека е дадена $f : \mathbb{N} \to \mathbb{N}$ и $F(n) = \sum_{d|n} f(d)$, където $n \in \mathbb{N}$. Тогава е изпълнено, че $f(n) = \sum_{d|n} F(d)\mu(\frac{n}{d}) = \sum_{d|n} F(\frac{n}{d})\mu(d)$.

(Ако с φ сме означили функцията на Ойлер, на колко е равна сумата $\sum_{d|n} \varphi(d)$ за естествено число n) Изпълнено е, че $\sum_{d|n} \varphi(d) = n$.

(На колко е равна функцията на Ойлер за естествено число, ако е известно каноничното му разлагане на прости числа) Нека $n \in \mathbb{N}$ и каноничното му разлагане на прости числа е $n = p_1^{\alpha_1}...p_k^{\alpha_k}$. Тогава $\varphi(n) = n.(1 - \frac{1}{p_1})...(1 - \frac{1}{p_k})$.

12 Задача

(Какво е необходимото и достатъчно условие едно линейно диофантово уравнение с две неизвестни да има решение) Нека $a, b, c \in \mathbb{Z}$. Необходимо и достатъчно условие линейното диофантово уравнение $ax + by = c$ с две неизвестни x, y да има решение е $d = (a, b)$, $d \mid c$.

(Как изглеждат всички решения на едно линейно диофантово уравнение с две неизвестни, ако е известно едно негово решение) Нека $a, b, c \in \mathbb{Z}$. Ако (x_0, y_0) е решение на диофантовото уравнение $ax + by = c$ с неизвестни x, y, то всички решения са $x = x_0 - \frac{b}{d}t$, $y = y_0 + \frac{a}{d}t$, където $d = (a, b)$ и $t \in \mathbb{Z}$.

(Какво е необходимото и достатъчно условие едно линейно сравнение с едно неизвестно да има решение) Нека $a, b, c \in \mathbb{Z}$. Необходимо и достатъчно условие линейното сравнение $ax \equiv c \pmod b$ да има решение е $(a, b) \mid c$.

(Как изглеждат всички решения на едно линейно сравнение с едно неизвестно, ако е известно едно негово решение) Нека $a, b, c \in \mathbb{Z}$ и x_0 е едно решение на сравнението $ax \equiv c \pmod b$. Тогава всички решения са (a, b) на брой и имат вида $x_0 + t.\frac{b}{(a,b)}$, където $t = 0, ..., (a, b) - 1$.

(Кога два идеала в комутативен пръстен с единица са взаимно прости) Нека R е комутативен пръстен с единица и $I \triangleleft R$ и $J \triangleleft R$. Идеалите I, J са взаимно прости, ако $I + J = R$.

(Формулирайте китайската теорема за остатъците за два идеала в комутативен пръстен с единица) Нека R е комутативен пръстен с единица и $I \triangleleft R$, $J \triangleleft R$, като идеалите I, J са взаимно прости. Тогава $R/IJ \cong (R/I) \times (R/J)$.

(Формулирайте китайската теорема за остатъците за пръстена на целите числа) Нека $n_1, ..., n_k$ са две по две взаимно прости числа. Тогава Китайската теорема за остатъците гласи, че $\mathbb{Z}_{n_1...n_k} \cong \mathbb{Z}_{n_1} \times ... \times \mathbb{Z}_{n_k}$.

13 Задача

(Коя пермутация наричаме цикъл) Нека $\Omega_n = \{1, 2, ..., n\}$. Нека $i_1, i_2, ..., i_{k-1}, i_k$ са различни числа от Ω_n, а σ е пермутацията, действаща по правилото: $\sigma(i_1) = i_2,\ \sigma(i_2) = i_3,\ ...,\ \sigma(i_{k-1}) = i_k,\ \sigma(i_k) = i_1$, а всички останали числа от Ω_n остават на място под действието на σ. Такава пермутация наричаме цикъл, а числото k - дължина на цикъла.

(Кои цикли наричаме независими) Два цикъла $(i_1 i_2 ... i_k)$ и $(j_1 j_2 ... j_s)$ наричаме независими, ако $\{i_1, i_2, ..., i_k\} \cap \{j_1, j_2, ..., j_s\} = \emptyset$.

(Какъв е редът на произведението на два независими цикъла) Редът на произведението на два независими цикъла е равен на най-малкото общо кратно от редовете на двата независими цикъла.

(Комутират ли циклите) Два независими цикъла σ и τ комутират. В общия случай циклите, които не са независими, не комутират.

(Комутират ли независимите цикли) Независимите цикли комутират винаги.

(Какво е сечението на цикличните групи породени от независими цикли) Нека $\sigma, \tau \in S_n$ са независими цикли. Тогава $\langle\sigma\rangle \cap \langle\tau\rangle = \{id\}$.

(Какво се получава като спрегнем цикъл с произволна пермутация) Нека $\sigma \in S_n$. Тогава за пермутацията $\tau = (i_1 ... i_k)$ е изпълнено, че $\sigma\tau\sigma^{-1} = (\sigma(i_1)...\sigma(i_k))$.

(Какво наричаме транспозиция) Цикъл с дължина 2 наричаме транспозиция.

(Всеки ли цикъл се представя като произведение на транспозиции) Всеки цикъл се представя като произведение на транспозиции.

(Всеки ли цикъл се представя като произведение на независими транспозиции) НЕ всеки цикъл се представя като произведение на независими транспозиции.

(Ако идентитетът е представен като произведение на транспозиции, какво можем да кажем за броя им) Ако идентитетът е представен като произведение на транспозиции, то броят им е четно число.

(Какво наричаме знак на пермутация) Нека $\sigma \in S_n$ и $\sigma = \tau_1 ... \tau_k$, където τ_i са транспозиции, то $sign\sigma = (-1)^k$ наричаме знак на пермутацията σ.

(Какво представлява алтернативната група) Множеството от всички четни пермутации е подгрупа S_n и се нарича алтернативна група от степен n, като я бележим с A_n. Също

така $|A_n| = \frac{1}{2}n!$.

14 Задача

(Кога казваме, че една група действа върху дадено множество) Нека G е група, а M е множество. Казваме, че G действа върху M, ако съществува изображение $\Phi : G \times M \to M$, което на всеки елемент $g \in G$ и на всеки елемент $m \in M$ съпоставя елемент $g \circ m \in M$, като се изпълняват следните две условия:

1. $e \circ m = m$, $\forall m \in M$ (e е единичният елемент на групата G);
2. $(g_1 g_2) \circ m = g_1 \circ (g_2 \circ m)$, $\forall g_1, g_2 \in G$, $\forall m \in M$.

(Какво е необходимото и достатъчно условие група да действа върху множество) Нека G е група и M е множество. Необходимо и достатъчно условие G да действа върху M е да съществува хомоморфизъм на групи $\varphi : G \to S_M$.

(Какво наричаме стабилизатор на елемент на множество при действие на група върху това множество) Нека G е група, която действа върху множеството M. Стабилизатор на елемент $m \in M$ наричаме $St_G(m) = \{g \in G \mid g \circ m = m\}$.

(Какво наричаме орбита на елемент на множество при действие на група върху това множество) Нека G е група, която действа върху множеството M. Орбита на елемент $m \in M$ наричаме $O_G(m) = \{g \circ m \mid g \in G\}$.

(Какво наричаме дължина на орбита при действие на група върху множество) Нека G е група, която действа върху множеството M. Дължина на орбита на елемент $m \in M$ наричаме $|O_G(m)|$.

(Как се изразява дължината на орбитата при действие на крайна група върху множество) Нека G е група, която действа върху множеството M, като $m \in M$. Тогава е изпълнено, че $|O_G(m)| = |G : St_G(m)|$.

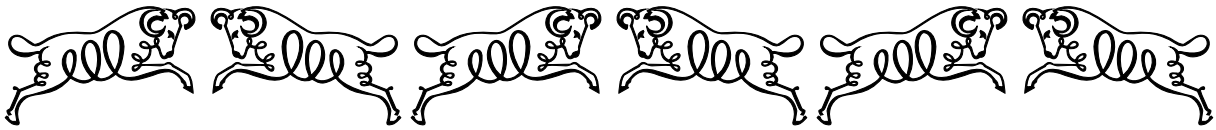

15 Задача

(Кое действие на група върху множество наричаме спрягане) Нека G е група и $M = G$. Тогава изображението $\circ : G \times G \to G$ наричаме спрягане и то действа, като $g \circ m = gmg^{-1}$.

(Какво представлява един клас спрегнати елементи) Нека G е група и $M = G$. Тогава, при действието спрягане, за елемента $m \in M$, клас спрегнати с m елементи наричаме $O(m) = \{gmg^{-1} \mid g \in G\}$.

(Какво наричаме централизатор на елемент на група) Нека G е група и $M = G$. Тогава, при действието спрягане, за елемента $m \in M$, централизатор на m наричаме $St(m) = \{g \mid gmg^{-1} = m\} = \{g \mid gm = mg\} = C(m)$.

(Какво наричаме център на група) Нека G е група и $M = G$. Тогава, при действието спрягане, център на групата G наричаме $Z(G) = \bigcap_{m \in G} St(m) = \{z \in G \mid \ \forall g \in G : zg = gz\}$.

(Напишете формулата за класовете) Нека G е група и $M = G$. Тогава формулага за класовете е $|G| = |Z(G)| + \sum_{i=1}^{s} |G : C(m_i)|$, m_i са представители на различните неедноелементни орбити.

(Какво можем да кажем за центъра на p-група) Нека G е група и $|G| = p^k$, където p е просто число, $p \in \mathbb{N}$. Тогава $Z(G) \neq \{e_G\}$, т.е. G има нетривиален център.

(Какво можем да кажем за група от ред квадрат на просто число) Нека G е група и $|G| = p^2$, където p е просто число. Тогава групата G е абелева група.

(Формулирайте теоремата на Поанкаре) Нека G е крайна група и $H < G$, като $|G : H| = n$. Тогава съществува хомоморфизъм от G в симетричната група S_n, чието ядро N е сечението на всички спрегнати с H подгрупи на G, и $N \trianglelefteq G$, $N \leq H$ и $n \mid |G : N| \mid n!$.

(Формулирайте теоремата на Кейли) Всяка крайна група от ред n е изоморфна на подгрупа на симетричната група $S_n, n \in \mathbb{N}$.

16 Задача

(Какво наричаме пръстен от формални степенни редове на една променлива с коефициенти от даден пръстен) Нека R е пръстен. Тогава пръстен от формални степенни редове на една променлива с коефициенти от R наричаме $R[[x]] = \{a = (a_0, a_1, ..., a_n, ...) \mid a_i \in R\}$ със следните две операции:

$$a + b = c;\ \forall i : c_i = a_i + b_i$$

$$a.b = d;\ \forall k : d_k = \sum_{i+j=k} a_i b_j = \sum_{i=0}^{k} a_i b_{k-i} = \sum_{j=0}^{k} a_{k-j} b_j.$$

(Какво наричаме пръстен от полиноми на една променлива с коефициенти от даден пръстен) Нека R е пръстен. Тогава пръстен от полиноми на една променлива с коефициенти от R наричаме $R[x] = \{a = (a_0, a_1, ..., a_n, ...) \mid c_i \in R : \exists k\ \forall n > k : a_n = 0\}$ със следните две операции:

$$a + b = c;\ \forall i : c_i = a_i + b_i$$

$$a.b = d;\ \forall k : d_k = \sum_{i+j=k} a_i b_j = \sum_{i=0}^{k} a_i b_{k-i} = \sum_{j=0}^{k} a_{k-j} b_j.$$

(Кога два полинома са равни в алгебричен смисъл) Два полинома $a, b \in R[x]$ са равни в алгебричен смисъл, ако $\forall i : a_i = b_i$.

(Кога два полинома са равни във функционален смисъл) Два полинома $a, b \in R[x]$ са равни във функционален смисъл, ако $\forall r \in R : a(r) = b(r)$.

(Дайте пример на полиноми равни във функционален смисъл, но различни в алгебричен)

1. Полиномите от вида $x^p - x \in \mathbb{Z}_p[x]$, където p е просто число, и полинома 0. Имаме, че за $\forall a \in \mathbb{Z}_p$ е изпълнено, че $a^p - a = 0$, следователно $x^p - x = 0$ във функционален смисъл, но $x^p - x \neq 0$ в алгебричен смисъл.
2. Нека $K = \{0, 1\}$ е пръстенът, състоящ се само от два елемента нула и единица. Тогава полиномите $x^2 + 1$ и $x^4 + 1$ над пръстена K са равни във функционален смисъл, защото $0^2+1 = 0^4+1 = 1$ и $1^2+1 = 1^4+1 = 1+1 = 0$ над пръстена K, но не са равни в алгебричен смисъл.

(Какво наричаме степен на полином) Нека $A[x]$ е пръстен от полиноми на една променлива x с коефициенти от A. Тогава, ако $f \in A[x]$ и $f \neq 0$, то степента на полинома f бележим с $\deg f$ и $\deg f = \max\{i \mid f_i \neq 0\}$. Ако $f \in A[x]$ и $f = 0$, то $\deg f = -\infty$.

(Какво можем да кажем за степента на сумата на два полинома, ако знаем степените им) Нека $A[x]$ е пръстен от полиноми на една променлива x с коефициенти от A. Тогава, ако $f, g \in A[x]$, то $\deg(f + g) \leq \max\{\deg f, \deg g\}$.

(Какво можем да кажем за степента на произведението на два полинома с коефициенти от даден пръстен, ако знаем степените им) Нека $A[x]$ е пръстен от полиноми на една променлива x с коефициенти от A. Тогава, ако $f, g \in A[x]$, то $\deg(fg) \leq \deg f + \deg g$.

(Какво можем да кажем за степента на произведението на два полинома с коефициенти от област на цялост, ако знаем степените им) Нека $A[x]$ е пръстен от полиноми на една променлива x с коефициенти от A, като нека и A е област на цялост. Тогава, ако $f, g \in A[x]$, то $\deg(fg) = \deg f + \deg g$.

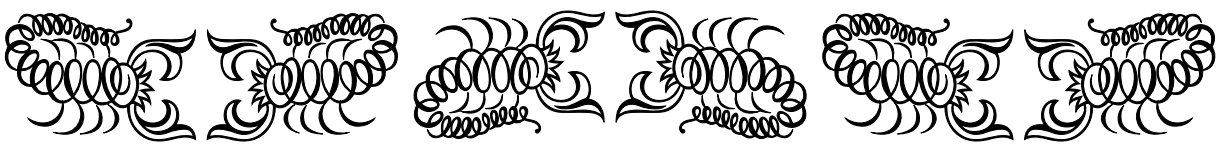

17 Задача

(Какво наричаме корен на полином) Нека $\mathbb{F}$ е поле и $f \in \mathbb{F}[x]$, $\alpha \in \mathbb{F}$. Тогава α е корен на полинома f, ако $f(\alpha) = 0$.

(Напишете необходимо и достатъчно условие елемент на пръстен да е корен на полином с коефициенти от този пръстен) Нека F е комутативен пръстен с единица и $f \in F[x]$, $\alpha \in F$. Тогава α е корена на f, ако $f = (x - \alpha).q$ за някой полином $q \in F[x]$.

(Напишете достатъчно условие два полинома от степен не надвишаваща n ***да са равни в алгебричен смисъл)*** Нека R е поле и $f, g \in R[x]$. Ако $\deg f, \deg g \leq n$, то необходимо и достатъчно условие полиномите $f = g$ в алгебричен смисъл е $\exists$ различни $\alpha_1, ..., \alpha_{n+1} \in R : f(\alpha_i) = g(\alpha_i)$за $i = 1, ..., n + 1$.

(Формулирайте принципа за сравняване на коефициентите) Нека K е област и $g_1, g_2 \in K[x]$. Нека $\deg g_1, \deg g_2 \leq n$ и съществуват два по два различни елемента $\alpha_1, ..., \alpha_{n+1}$ от K, за които $g_1(\alpha_i) = g_2(\alpha_i)$, $i = 1, ..., n + 1$. Тогава $g_1 = g_2$.

18 Задача

(Какво наричаме характеристика на поле)

1. Нека $\mathbb{F}$ е поле. Ако за всеки две различни цели числа m и n е изпълнено $m1 \neq n1$ (1 е единицата на полето $\mathbb{F}$), казваме, че $\mathbb{F}$ е поле с характеристика 0 и пишем $char\mathbb{F} = 0$. Ако съществуват различни цели числа m и n, за които $m1 = n1$ и, например $m > n$, то за естественото число $m-n$ е изпълнено $(m-n)1 = 0$. В този случай най-малкото естествено число p със свойството $p1 = 0$ наричаме характеристика на полето $\mathbb{F}$ и пишем $char\mathbb{F} = p$.
2. Нека $\mathbb{F}$ е поле. Тогава характеристиката на полето $\mathbb{F}$ наричаме $char\mathbb{F} = 0$, ако $|1|_{(\mathbb{F},+)} = \infty$ или $char\mathbb{F} = n$, ако $|1|_{(\mathbb{F},+)} = n$, където 1 е единицата на пръстена $\mathbb{F}$.

(Какво число може да бъде характеристиката на едно поле) Характеристиката на едно поле може да бъде или 0, или просто число.

(Нека характеристиката на полето $\mathbb{F}$ ***е нула. Какво е необходимото и достатъчно условие*** $n.a = 0$ ***за*** $a \in \mathbb{F}$***)*** Необходимото и достатъчно условие $n.a = 0$ е $n = 0$ или $a = 0$.

(Нека характеристиката на полето $\mathbb{F}$ ***е различна от нула. Какво е необходимото и достатъчно условие*** $n.a = 0$ ***за*** $a \in \mathbb{F}$***)*** Нека $char\mathbb{F} = p$. Необходимото и достатъчно условие $n.a = 0$ е $p \mid n$ или $a = 0$.

(Нека характеристиката на полето $\mathbb{F}$ ***е нула. Изоморфен образ на кое поле е подполе на*** $\mathbb{F}$***)*** Изоморфен образ е на полето $\mathbb{Q}$.

(Нека характеристиката на полето $\mathbb{F}$ е различна от нула. Изоморфен образ на кое поле е подполе на $\mathbb{F}$) Изоморфен образ е на полето $\mathbb{Z}_p$, където $p = char\mathbb{F}$.

(Кое поле е просто) Казваме, че едно поле P е просто поле, ако няма собствени (т.е. различни от P) подполета.

(Изоморфно на кои полета може да бъде едно просто поле) Едно просто поле може да бъде изоморфно на $\mathbb{Q}$ или на $\mathbb{Z}_p$, където $p = char\mathbb{F}$.

(Ако характеристиката на едно поле е нула, на кое поле е изоморфно простото му подполе) Простото му подполе е изоморфно на $\mathbb{Q}$.

(Ако характеристиката на едно поле е различна от нула, на кое поле е изоморфно простото му подполе) Простото му подполе е изоморфно на $\mathbb{Z}_p$, където p е просто число.

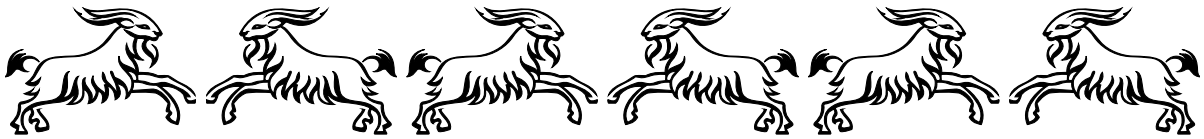

19 Задача

(Формулирайте теоремата за делене с частно и остатък на полиноми) Нека $\mathbb{F}$ е поле и $f, g \in \mathbb{F}[x], g \neq 0$. Тогава съществува единствена двойка полиноми $q, r \in \mathbb{F}[x]$, такива че $f = gq + r$ и $\deg r < \deg q$.

(Какви са идеалите в пръстен от полиноми на една променлива с коефициенти от поле) Ако $\mathbb{F}$ е поле, то всеки идеал I в пръстена $\mathbb{F}[x]$ е главен.

(Какво е необходимото и достатъчно условие един идеал да е подмножество на друг идеал в пръстена от полиноми на една променлива с коефициенти от дадено поле) Нека $\mathbb{F}$ е поле и $f, g \in \mathbb{F}[x]$. Необходимо и достатъчно условие $(g) \subseteq (f)$ е $f \mid g$.

(Какво е необходимото и достатъчно условие два идеала да са равни в пръстена от полиноми на една променлива с коефициенти от дадено поле) Нека $\mathbb{F}$ е поле и $f, g \in \mathbb{F}[x]$. Необходимо и достатъчно условие $(g) = (f)$ е $f \mid g$ и $g \mid f$, тоест да съществува $c \in \mathbb{F}^*$, такава че $g = cf$.

(Какво наричаме най-голям общ делител на два полинома с коефициенти от дадено поле) Нека $\mathbb{F}$ е поле и $f, g \in \mathbb{F}[x]$ и поне единият от двата полинома f и g е ненулев. Казваме, че един полином d е най-голям общ делител на f и g, ако $(d) = (f) + (g) = ((f, g))$.

(Какво наричаме най-малко общо кратно на два полинома с коефициенти от дадено поле) Нека $\mathbb{F}$ е поле и $f, g \in \mathbb{F}[x]$, $f \neq 0$, $g \neq 0$. Казваме, че един полином k е най-малко общо кратно на f и g, ако $(k) = (f) \cap (g) = ([f, g])$.

(Какво е необходимото и достатъчно условие един полином да е най-голям общ делител на два полинома с коефициенти от дадено поле) Нека $\mathbb{F}$ е поле и $f, g \in \mathbb{F}$. Необходимо и достатъчно условие полиномът d да е най-голям общ делител на полиномите f и g е да удовлетворява следните условия:

- $d \mid f$, $d \mid g$;
- ако $d_1 \mid f$, $d_1 \mid g$, то $d_1 \mid d$.

.

(Какво е необходимото и достатъчно условие един полином да е най-малко общо кратно на два полинома с коефициенти от дадено поле) Нека $\mathbb{F}$ е поле и $f, g \in \mathbb{F}$. Необходимо и достатъчно условие полиномът k да е най-малко общо кратно на полиномите f и g е да удовлетворява следните условия:

- $f \mid k$, $g \mid k$;
- ако $f \mid k_1$, $g \mid k_1$, то $k \mid k_1$.

(Напишете равенството на Безу за полинома с коефициенти от дадено поле) Нека $\mathbb{F}$ е поле и за всеки два полинома $f, g \in \mathbb{F}[x]$ съществуват полиноми $u, v \in \mathbb{F}[x]$: $uf + vg = (f, g)$.

(Какво наричаме неразложим полином в пръстен от полиноми на една променлива с коефициенти от дадено поле) Нека $f \in \mathbb{F}[x]$ и $\deg f > 0$, където $\mathbb{F}$ е поле. Казваме, че полиномът f е неразложим над полето $\mathbb{F}$, ако не може да се представи като произведение на два полинома от $\mathbb{F}[x]$, чиито степени са по-малки от степента на f.

(Какво е необходимото и достатъчно условие един полином да е неразложим в пръстен от полиноми на една променлива с коефициенти от дадено поле) Нека $\mathbb{F}$ е поле и $f \in \mathbb{F}[x]$. Необходимо и достатъчно условие полиномът f да е неразложим над $\mathbb{F}$ е факторпръстенът $\mathbb{F}[x]/(f(x))$ да е поле.

(Формулирайте основната теорема на аритметиката на полиномите с коефициенти от дадено поле) Всеки неконстантен полином $f \in \mathbb{F}[x]$ се разлага в произведение на неразложими над полето $\mathbb{F}$ полиноми. Ако $f = p_1...p_k = q_1...q_s$ са две такива разлагания, то $k = s$ и след евентуално преномериране на множителите, за всяко $i = 1, ..., k$ е изпълнено, че $p_i = a_i q_i$, $0 \neq a_i \in \mathbb{F}$.

(Формулирайте схемата на Хорнер) Нека $f = a_0x^n + ... + a_n$, $g = x - \alpha$, $g \in F[x]$, където F е пръстен с единица. Нека $f = gq + r$, където $\deg r < \deg q$, т.е. $r \in F$ и $q = b_0x^{n-1} + ... + b_{n-1}$. Тогава коефициентите на частното q и остатъка r се получават по формулите:

$$
\begin{aligned}
b_0 &= a_0, \\
b_1 &= a_1 + \alpha.b_0, \\
b_2 &= a_2 + \alpha.b_1, \\
&... \\
b_{n-1} &= a_{n-1} + \alpha.b_{n-2}, \\
r &= a_n + \alpha.b_{n-1}
\end{aligned}
$$

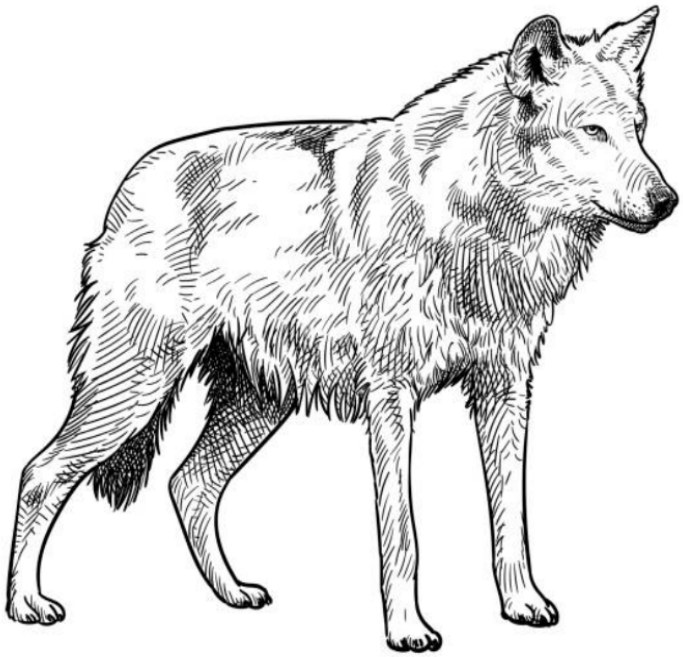

20 Задача

(Ако един полином с коефициенти от поле $\mathbb{F}$ е неразложим над $\mathbb{F}$, посочете поле изоморфно на разширение на $\mathbb{F}$, в което разширение полиномът има корен) Нека $f \in \mathbb{F}[x]$ е неразложим над $\mathbb{F}$. Тогава поле, което е изоморфно на разширение на $\mathbb{F}$, в което разширение полиномът f има корен, е $\mathbb{F}[x]/(f(x))$.

(Какво наричаме поле на разлагане на полином с коефициенти от дадено поле) Нека $f \in \mathbb{F}[x]$, $\deg f > 0$ и $\mathbb{L}$ е разширение на полето $\mathbb{F}$, което съдържа всички корени на полинома f. Сечението на всички подполета на $\mathbb{L}$, съдържащи полето $\mathbb{F}$ и всички корени на полинома f, наричаме поле на разлагане на f над полето $\mathbb{F}$.

(Напишете формулите на Виет) Нека $\mathbb{F}$ е поле и $f \in \mathbb{F}[x]$ е такъв, че $f = a_0x^n + ... + a_n$ и $\alpha_1, \alpha_2, ..., \alpha_n$ са корените на f (лежащи в подходящо разширение на полето $\mathbb{F}$). Тогава:

$$\alpha_1 + ... + \alpha_n = -\frac{a_1}{a_0}$$
$$\alpha_1\alpha_2 + ... + \alpha_{n-1}\alpha_n = \frac{a_2}{a_0}$$
$$...$$
$$\alpha_1\alpha_2...\alpha_n = (-1)^n\frac{a_n}{a_0}$$

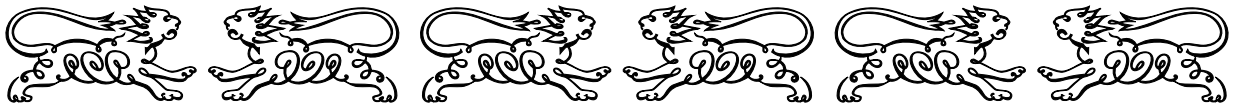

21 Задача

(Какво наричаме k-кратен корен на полином) Нека $f \in \mathbb{F}[x]$, $\mathbb{K}$ е разширение на $\mathbb{F}$ и $\alpha \in \mathbb{K}$. Казваме, че α е k-кратен корен на f $(k \geq 1)$, ако $f = (x-\alpha)^k g$, $g \in \mathbb{K}[x]$ и $g(\alpha) \neq 0$. При $k = 1$ казваме, че α е прост корен на f, а при $k > 1$ - че е кратен корен на f.

(Какво е необходимото и достатъчно условие елемент на поле с характеристика нула да е k-кратен корен на полином с коефициенти от това поле) Нека $\mathbb{F}$ е поле, като $char\mathbb{F} = 0, f \in \mathbb{F}[x]$, $\mathbb{K}$ е разширение на $\mathbb{F}$ и $\alpha \in \mathbb{K}$. Тогава α е k-кратен корен на f точно когато $f(\alpha) = f'(\alpha) = ... = f^{(k-1)}(\alpha) = 0$ и $f^{(k)}(\alpha) \neq 0$.

(Какво е необходимото и достатъчно условие елемент на поле да е кратен корен на полином с коефициенти от това поле) Нека $f \in \mathbb{F}[x]$. Тогава f има кратен корен α тогава и само тогава, когато $f(\alpha) = f'(\alpha) = 0$, тоест има общ корен с производната си.

22 Задача

(Какво наричаме пръстен от полиноми на n променливи с коефициенти от област) Нека A е област. Тогава пръстенът от полиноми на n променливи с коефициенти от A се дефинира индуктивно по следния начин: $A[x_1, ..., x_n] = (A[x_1, ..., x_{n-1}])[x_n] = ... = A[x_1][x_2]...[x_{n-1}][x_n]$.

(Какво представлява лексикографската наредба) Нека F е пръстен и $F[x_1, ..., x_n]$ е пръстенът на полиномите на n променливи, $n \in \mathbb{N}$. Нека $u, v \in F[x_1, ..., x_n]$, като $u = ax_1^{i_1}...x_n^{i_n}$,

$v = bx_1^{j_1}...x_n^{j_n}$ са два неподобни едночлена ($a, b \in F, a \neq 0, b \neq 0$). Казваме, че $u \succ v$, ако съществува естествено число $k \leq n$, такова че $i_1 = j_1, ..., i_{k-1} = j_{k-1}$, но $i_k > j_k$.

(Формулирайте лемата за старшия едночлен за полиноми на** n **променливи с коефициенти от област) Нека A е област и $f, g \in A[x_1, ..., x_n], f \neq 0, g \neq 0$. Тогава старшият едночлен на полинома fg е равен на произведението от старшите едночлени на f и g.

(Какво наричаме симетричен полином) Нека A е пръстен и $f = (x_1, ..., x_n), f \in A[x_1, ..., x_n]$. Казваме, че f е симетричен полином, ако за всяка пермутация σ от симетричната група S_n е изпълнено равенството $f(x_1, ..., x_n) = f(x_{\sigma(1)}, ..., x_{\sigma(n)})$.

(Кои полиноми наричаме елементарни симетрични полиноми) Елементарните симетрични полиноми на n променливи са следните симетрични полиноми:

$$\sigma_1 = \sigma_1(x_1, ..., x_n) = x_1 + x_2 + ... + x_n,$$
$$\sigma_2 = \sigma_2(x_1, ..., x_n) = x_1x_2 + x_1x_3 + ... + x_{n-1}x_n,$$
$$\sigma_3 = \sigma_3(x_1, ..., x_n) = x_1x_2x_3 + x_1x_2x_4 + ... + x_{n-2}x_{n-1}x_n,$$
$$...$$
$$\sigma_n = \sigma_n(x_1, ..., x_n) = x_1x_2...x_n.$$

(Формулирайте основната теорема за симетричните полиноми) Нека A е област и $f = f(x_1, ..., x_n) \in A[x_1, ..., x_n]$ е симетричен полином. Тогава съществува единствен полином g на n променливи с коефициенти от A, такъв че $f(x_1, ..., x_n) = g(\sigma_1, ..., \sigma_n)$.

(Формулирайте следствието от основната теорема за симетричните полиноми) Нека $\mathbb{F}$ е поле, $f = a_0x^n + ... + a_n \in \mathbb{F}[x]$ и $\alpha_1, ..., \alpha_n$ са всички корени на f (лежащи в подходящо разширение на $\mathbb{F}$). Тогава, ако $h(x_1, ..., x_n) \in \mathbb{F}[x_1, ..., x_n]$ е симетричен полином, то $h(\alpha_1, ..., \alpha_n) \in \mathbb{F}$.

(Кои полиноми наричаме степенни сборове) Нека A е пръстен и $f \in A[x_1, ..., x_n]$, където $n \in \mathbb{N}$. Тогава $S_k = x_1^k + x_2^k + ... + x_n^k$, $k = 0, 1, 2, ...$ се нарича степенен сбор. По определение $S_0 = n$.

(Напишете формулите на Нютон за връзката между елементарните симетрични полиноми и степенните сборове) Нека $S_k = x_1^k + x_2^k + ... + x_n^k$, където $n \in \mathbb{N}$ и $k = 0, 1, 2, ...$ е степенният сбор на n променливи, а $\sigma_1, ..., \sigma_k$ са елементарните симетрични полиноми. Тогава равенството от вида $S_k - \sigma_1 S_{k-1} + \sigma_2 S_{k-2} - ... + (-1)^{k-1}\sigma_{k-1}S_1 + (-1)^k k\sigma_k = 0$ се наричат формули на Нютон.

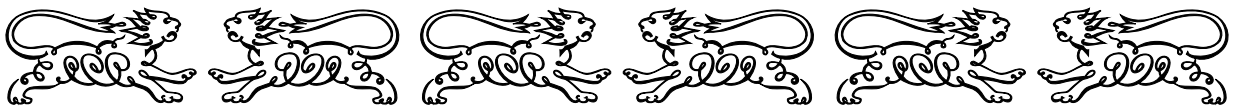

23 Задача

(Кое поле наричаме алгебрически затворено) Ще казваме, че едно поле $\mathbb{F}$ е алгебрически затворено, ако всеки неконстантен полином с коефициенти от $\mathbb{F}$ има корен в $\mathbb{F}$.

(Какво е полето, ако всеки полином с коефициенти от него се разлага на линейни множители) Ако за полето $\mathbb{F}$ е изпълнено, че за всеки полином $f \in \mathbb{F}[x]$ корените на f са от $\mathbb{F}$, т.е. f се разлага в произведение на линейни множители, то полето $\mathbb{F}$ е алгебрически затворено.

(На какви множители се разлага полином с коефициенти от алгебрически затворено поле над това поле) Нека $\mathbb{F}$ е поле и $f \in \mathbb{F}[x]$. Тогава f се разлага на линейни множители с коефициенти от полето $\mathbb{F}$ над самото поле $\mathbb{F}$.

(Кои са неразложимите полиноми с коефициенти от поле, ако полето е алгебрически затворено) Нека $\mathbb{F}$ е поле, което е алгебрически затворено. Тогава неразложимите полиноми с коефициенти от полето $\mathbb{F}$ са полиномите от първа степен (линейни полиноми от $\mathbb{F}[x]$)

(Какво е полето, ако единствените неразложими полиноми с коефициенти от това поле са полиномите от първа степен) Полето $\mathbb{F}$, в което единствените неразложими полиноми с коефициенти от $\mathbb{F}$ са полиномите от първа степен, е алгебрически затворено.

(Какво е полето на разлагане на полином с коефициенти от алгебрически затворено поле) Нека $\mathbb{F}$ е алгебрически затворено поле. Тогава полето на разлагане на полином с коефициенти от $\mathbb{F}$ съвпада с $\mathbb{F}$.

(Формулирайте лемата на Гаус за полиноми с реални коефициенти) Всеки неконстантен полином с реални коефициенти има поне един комплексен корен.

(Формулирайте теоремата на Даламбер) Полето на комплексните числа $\mathbb{C}$ е алгебрически затворено.

(Кои са неразложимите полиноми над полето на комплексните числа) Неразложимите полиноми над полето на комплексните числа са полиномите от първа степен.

(Кои са неразложимите полиноми над полето на реалните числа) Неразложимите полиноми над полето на реалните числа са полиномите от първа степен и полиномите от втора степен с отрицателна дискриминанта.

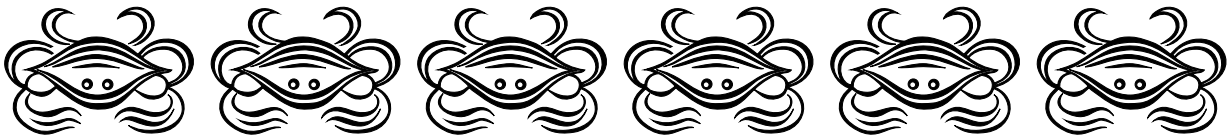

24 Задача

(Напишете определението за примитивен полином) Нека $f = a_0x^n + ... + a_n \in \mathbb{Z}[x]$. Казваме, че f е примитивен полином, ако най-големият общ делител на коефициентите му $a_0, ..., a_n$ е равен на 1, т.е. коефициентите му са (в съвкупност) взаимно прости.

(Как се представя полином с рационални коефициенти чрез примитивен полином) Ако $g \in \mathbb{Q}[x]$, то g може да се представи във вида $g = \frac{r}{q}f$, където $f \in \mathbb{Z}[x]$ е примитивен полином, $r, q \in \mathbb{Z}$.

(Напишете необходимо и достатъчно условие един полином с цели коефициенти да е примитивен) Необходимо и достатъчно условие $f \in \mathbb{Z}[x]$ да е примитивен полином

е за всяко просто число p полиномът $\overline{f} \in \mathbb{Z}_p[x]$ е ненулев.

(Формулирайте лемата на Гаус за полиноми с цели коефициенти) Произведение на два примитивни полинома също е примитивен полином.

(Какво можем да кажем, ако произведението на примитивен полином с рационално число е полином с цели коефициенти) Нека $h \in \mathbb{Z}[x]$ е примитивен полином, $c \in \mathbb{Q}$ и $ch \in \mathbb{Z}[x]$. Тогава $c \in \mathbb{Z}$.

(Напишете необходимо и достатъчно условие полином с цели коефициенти да е неразложим над полето на рационалните числа) Нека $f \in \mathbb{Z}[x]$. Необходимо и достатъчно условие полиномът f да е неразложим над полето $\mathbb{Q}$ е да е неразложим над пръстена $\mathbb{Z}$.

(Напишете необходимо и достатъчно условие полином с цели коефициенти да е неразложим над пръстена на целите числа) Нека $f \in \mathbb{Z}[x]$. Необходимо и достатъчно условие полиномът $f(x)$ да е неразложим над пръстена на целите числа е полиномът $f(ax+b)$ да е неразложим над пръстена на целите числа, $a, b \in \mathbb{Z}$, $a \neq 0$. **Забележка: Възможно тълкуване на този въпрос е да бъде приет като дуален на предишния, откъдето трябва да се посочи, че необходимото и достатъчно условие е полиномът да е неразложим над рационалните числа. Препоръчително е да се напише второто, а първото да се знае за задачи.**

(Напишете необходимо и достатъчно условие полином с цели коефициенти да е разложим над полето на рационалните числа) Нека $f \in \mathbb{Z}[x]$. Необходимо и достатъчно условие полиномът f да е разложим над полето $\mathbb{Q}$ е да е разложим над пръстена $\mathbb{Z}$.

(Напишете необходимо и достатъчно условие полином с цели коефициенти да е разложим над пръстена на целите числа) Нека $f \in \mathbb{Z}[x]$. Необходимо и достатъчно условие полиномът $f(x)$ да е разложим над пръстена на целите числа е полиномът $f(ax+b)$ да е разложим над пръстена на целите числа, $a, b \in \mathbb{Z}$, $a \neq 0$. **Забележка: Възможно тълкуване на този въпрос е да бъде приет като дуален на предишния, откъдето трябва да се посочи, че необходимото и достатъчно условие е полиномът да е разложим над рационалните числа. Препоръчително е да се напише второто, а първото да се знае за задачи.**

(Напишете необходимо и достатъчно условие едно рационално число да е корен на полином с цели коефициенти) Нека $f = \sum_{i=0}^{n} a_i x^i \in \mathbb{Z}[x]$, $a_n \neq 0$, $\alpha = \frac{p}{q}$, където $p, q \in \mathbb{Z}$, $(p, q) = 1$. Необходимо и достатъчно условие числото α да е корен на полинома f е:

- $p \mid a_n$ и $q \mid a_0$;
- $\forall m \in \mathbb{Z} : (p - mq) \mid f(m)$.

(Формулирайте критерия на Айзенщайн) Нека $f = a_0x^n + ... + a_n \in \mathbb{Z}[x]$ и съществува просто число p, удовлетворяващо следните условия:

- $p \nmid a_0$;

- $p \mid a_1, ..., a_n$;
- $p^2 \nmid a_n$.

Тогава полиномът f е неразложим над $\mathbb{Q}$.

(Формулирайте редукционния критерий) Нека $f = a_0x^n + ... + a_n \in \mathbb{Z}[x]$. Ако p е просто число, което не дели a_0 и редукционният полином $\overline{f(x)} \in \mathbb{Z}_p[x]$ е неразложим над $\mathbb{Z}_p$, то $f(x)$ е неразложим над $\mathbb{Q}$.

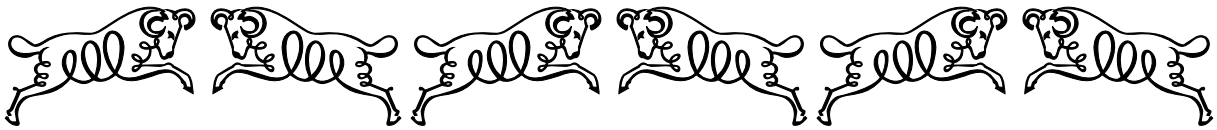

25 Задача

(Какъв може да е броят на елементите на крайно поле) Нека F е крайно поле и $charF = p$. Тогава $|F| = p^n$ за някое естествено число n.

(Какво е необходимото и достатъчно условие за дадено естествено число да съществува крайно поле, чийто брой на елементите е това число) Нека $n \in \mathbb{N}$. Необходимо и достатъчно условие да съществува поле $\mathbb{F}$, за което $|\mathbb{F}| = n$ е числото n да е степен на просто число.

(Колко крайни полета с фиксиран брой елементи съществуват с точност до изоморфизъм) За всяко просто число p и за всяко число $k \in \mathbb{N}$ съществува единствено с точност до изоморфизъм поле с p^k елемента.

(Каква е мултипликативната група на крайно поле) Мултипликативната група на всяко крайно поле е циклична.

(Какво е необходимото и достатъчно условие едно крайно поле да е подполе на друго крайно поле) Нека $\mathbb{F}$ е крайно поле и $\mathbb{K}$ е също крайно поле, за които е изпълнено, че $|\mathbb{F}| = p^n$ и $|\mathbb{K}| = q^m$, за p, q - прости числа и $n, m \in \mathbb{N}$. Необходимо и достатъчно условие за $\mathbb{K} < \mathbb{F}$ е $charK = charF$, т.е. $p = q$ и $m \mid n$.

26 Задача

(Напишете определението за циклотомичен полином) Нека $\zeta_1, ..., \zeta_{\varphi(n)}$ са примитивните n-ти корени на единицата. Полинома $\Phi_n = \Phi_n(x) = \prod_{k=1}^{\varphi(n)} (x - \zeta_k) \in \mathbb{C}$ ще наричаме n-ти циклотомичен полином.

(Как се представя полиномът $x^n - 1$ (за някое естествено число n), като произведение на циклотомични полиноми) За всяко естествено число n е в сила равенството

$$x^n - 1 = \prod_{d|n} \Phi_d$$

където произведението е взето по всички естествени делители на числото n.

(Как се изразява Φ_n $(n \in \mathbb{N})$, чрез Φ_k за $k = 1, ..., n-1$) Полиномът Φ_n се изразява по следния начин:

$$\Phi_n = \frac{x^n - 1}{\prod_{\substack{k|n \\ k<n}} \Phi_k}.$$

(Какви числа са коефициентите на даден циклотомичен полином) За всяко естествено число n полиномът Φ_n е с цели коефициенти.

(Как се изразява циклотомичен полином, като се използва функцията на Мъобиус) За всяко естествено число n е в сила равенството

$$\Phi_n = \prod_{d|n} (x^d - 1)^{\mu(\frac{n}{d})}.$$

(Разложим или неразложим е даден циклотомичен полином над полето на рационалните числа) За всяко естествено число n полиномът $\Phi_n(x)$ е неразложим над полето $\mathbb{Q}$.

(Разложим или неразложим е даден циклотомичен полином над пръстена на целите числа) За всяко естествено число n полиномът $\Phi_n(x)$ е неразложим над пръстена $\mathbb{Z}$.

(Как се разлага на неразложими полиноми полиномът $x^n - 1$ (за някое естествено число n)) Равенството $x^n - 1 = \prod_{d|n} \Phi_d(x)$ е разлагането на полинома $x^n - 1$ в произведение на неразложими над $\mathbb{Q}$ множители.

(Формулирайте теоремата на Ведербърн) Всяко крайно тяло е поле.

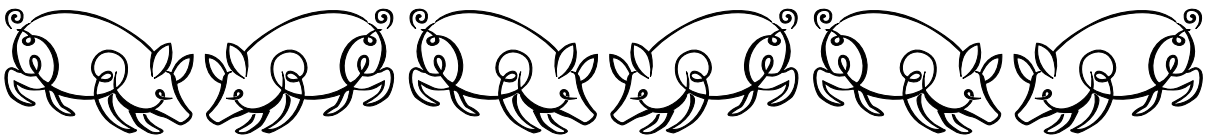

Благодарности

Специални благодарности на **Емилиян Рогачев**, който се погрижи да прочете и редактира файла грижливо, където беше необходимо. Специални благодарности на колегите от специалност **Информатика, 1 курс**, които бяха до автора дори в моментите, в които авторът обмисляше прекратяването на дейността си по този файл и неговото развитие.